

04.11.2022

**ANKARA
TİCARET BORSASI
Basın Bürosu**

GÜNLÜK BASIN ÖZETLERİ

**04 Kasım 2022
Cuma**

RESMÎ GAZETE’DE BUGÜN

04 Kasım 2022 Cuma

YÜRÜTME VE İDARE BÖLÜMÜ

YÖNETMELİKLER

- Ziraat Odalarının Giriş Ücreti ve Yıllık Aidatları Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- Ankara Üniversitesi Ön Lisans ve Lisans Eğitim-Öğretim Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik

TEBLİĞLER

- Bitki Karantinası Tazminatı Desteği Uygulama Tebliği (No: 2022/33)
- Patates Siğili Görülen Alanlar ile Güvenlik Kuşağında Uygulanacak Desteğe İlişkin Tebliğ (No: 2022/32)

YARGI BÖLÜMÜ

ANAYASA MAHKEMESİ KARARLARI

- Anayasa Mahkemesinin 28/9/2022 Tarihli ve E: 2022/76, K: 2022/112 Sayılı Kararı
- Anayasa Mahkemesinin 5/7/2022 Tarihli ve 2017/37897 Başvuru Numaralı Kararı
- Anayasa Mahkemesinin 6/10/2022 Tarihli ve 2019/9692 Başvuru Numaralı Kararı
- Anayasa Mahkemesinin 6/10/2022 Tarihli ve 2020/34033 Başvuru Numaralı Kararı

YARGITAY KARARI

- Yargıtay İçtihatları Birleştirme Büyük Genel Kurulunun 18/02/2022 Tarihli ve E: 2019/5, K: 2022/1 Sayılı Kararı

ATB Başkanı Yavuz, Şereflikoçhisar Yatılı Bölge Ortaokulu'nu ziyaret etti

ATB Başkanı Yavuz, Şereflikoçhisar Yatılı Bölge Ortaokulu'nu ziyaret etti

Hürriyet Milliyet CNN Türk

Zeynep GÖRGÜLÜ/ ŞEREFLİKOÇHİSAR (Ankara), (DHA)-

ANKARA Ticaret Borsası (ATB) Başkanı Faik Yavuz ve ATB Yönetim Kurulu Üyeleri Şereflikoçhisar Şehit Figen Gündüz Yatılı Bölge Ortaokulu'nu ziyaret etti.

Ankara Ticaret Borsası (ATB) Başkanı Faik Yavuz ve ATB Yönetim Kurulu Üyeleri, Şereflikoçhisar Şehit Figen Gündüz Yatılı Bölge Ortaokulu'nda okuyan öğrencilerle bir araya geldi. ATB Başkanı Yavuz, "Çocuklar sizden beklentimiz çok yüksek. Sizler bu ülkenin geleceğisiniz. Bu sebeple bizim için çok değerlisiniz. En büyük dileğimiz, ilerde sizleri öğretmenlerine ve büyüklerine karşı saygılı, vatanını seven bireyler olarak karşımızda görmek" dedi.

'RUHUMUZUN GIDASİ OLACAKSINIZ'

Yavuz, bir önceki yıl öğrencilere hediye edilen müzik aletlerine atıfta bulunarak, "Hatırladınız mı bize geçen sene bir söz vermiştiniz. Bize bu yıl geldiğimizde konser verecektiniz. Şimdi sizler çalıp, söyleyeceksiniz bizler dinleyeceğiz. Ruhumuzun gidası olacaksınız" diyerek öğrencilerin mini konserini dinledi.

Konser sonrası; ATB Başkan Yavuz, Şereflikoçhisar İlçe Milli Eğitim Müdürü Uğur Atılğan ve beraberindekiler kırtasiye, giyim, temizlik ve spor aletlerinin olduğu hediyeleri öğrencilere verdiler. (DHA)

Torba kanun teklifi TBMM'de kabul edildi

Öğrenim kredisi, kur korumalı mevduat uygulaması, turizm payı oranları gibi düzenlemeleri de içeren torba kanun teklifi TBMM'de kabul edildi.

Ekonomiye ilişkin düzenlemeler içeren Gelir Vergisi Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi, TBMM Genel Kurulunda kabul edilerek yasalaştı.

Kanunla, yenilenebilir enerjide vergi muafiyeti 25 kW'den 50 kW'ye çıkarılıyor.

Elektrik enerjisi üretimi amacıyla, kurulu gücü azami 50 kilovata kadar elektrik enerjisinden ihtiyaç fazlasını son kaynak tedarik şirketine satanlar, gelir vergisinden muaf olacak.

İşverenlerce, iş yerinde veya müştemilatında yemek verilmeyen durumlarda çalışan günlere ait bir günlük yemek bedelinin 51 lirayı aşmayan kısmı, gelir vergisinden istisna tutulacak.

Yurt dışında yapılan inşaat, onarım, montaj işleri ile teknik hizmetlerde çalışan hizmet erbabına, fiilen yurt dışındaki çalışmaları karşılığı işverenin yurt dışı kazançlarından karşılanarak yapılan ücret ödemeleri, gelir vergisinden istisna olacak.

Bireysel katılım yatırımcısı tam mükellef gerçek kişilerin, iktisap ettikleri tam mükellef anonim şirketlere ait iştirak hisselerini, en az 2 yıl elde tutmaları şartıyla Vergi Usul Kanunu'nun değerlemeye ait hükümlerine göre hesapladıkları hisselerin tutarlarının

yüzde 75'ini, yıllık beyannamelerine konu kazanç ve iratlarından hisselerin iktisap edildiği dönemde indirebileceklerine yönelik düzenleme, 31 Aralık 2027'ye uzatılacak.

Yıllık indirim tutarı ise 1 milyon liradan 2,5 milyon liraya yükseltilecek. Bu hüküm, 1 Ocak 2023 tarihinden itibaren elde edilen gelir veya kazançlara uygulanmak üzere yayımı tarihinde yürürlüğe girecek.

BDDK'ya yeni yetkiler

Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu (BDDK), bir banka ya da banka grubu için faaliyet konuları bazında sınırlama veya kısıtlamalar getirmek suretiyle faaliyet izni vermeye yetkili olacak.

Bankaların müşterilerine sundukları hizmetlerin güvenli ve kesintisiz bir şekilde sürdürülmesinde önemli yeri bulunan hizmet sağlayıcıların uymaları gereken usul ve esasları belirleme yetkisi BDDK'ye veriliyor.

Mevduat bankalarının katılım fonu kabulü, finansal kiralama işlemleri; katılım bankalarının mevduat kabulü; kalkınma ve yatırım bankalarının ise mevduat kabulü ve katılım fonu kabulü gibi faaliyetlerde bulunmaları ve faaliyet sınırlamaları veya kısıtlamalarına uymamaları halinde, 1 milyon liradan ve menfaat sağlanmış olması halinde sağlanan menfaatin iki katından az olmamak üzere, kısıtlama ve sınırlamalara aykırılık teşkil eden tutarın yüzde 100'üne kadar idari ceza verilecek.

SGK'nin taşınmazlarının elektronik ortamda satışı da dahil olmak üzere her türlü satışı ve diğer iş ve işlemlerin yürütülmesine ilişkin usul ve esaslar, Kurumca çıkarılan yönetmelikle belirlenecek.

2022 yılında götürü bedel üzerinden hizmet alım sözleşmesi yapılmış kamu üniversite sağlık hizmeti sunucularının SGK'ye 31 Aralık 2022'ye kadar verdikleri tedavi hizmetlerine ilişkin toplam tahakkuk tutarının götürü bedel sözleşme tutarından düşük olması durumunda, aradaki fark terkin edilecek.

Sermaye azaltımında vergileme

Sermayeye kaynak aktarımından itibaren 5 yıl boyunca sermaye azaltımı yapmayan kurumlarda, bu sürenin sonunda sermaye azaltılmışsa, işletmeye konulan nakdi veya ayni sermaye ile sermayeye eklenen diğer unsurların toplam sermayeye oranlanması suretiyle azaltıma konu edilen tutar içindeki unsurlar tespit edilerek vergilendirme yapılacaktır.

5 yıldan önce sermaye azaltımı yapan kurumlarda ise azaltılan sermayenin öncelikle sermayeye ilave dışında başka bir hesaba nakledilmesi, işletmeden çekilmesi veya sermaye hesabından başka hesaplara aktarımı kurumlar vergisine ve kar dağıtımına bağlı vergi kesintisine tabi tutulacak hesaplardan, daha sonra sadece kar dağıtımına bağlı tevkifata tabi hesaplardan, vergiye tabi olmayan nakdi ve ayni sermayeden oluştuğu kabul edilerek vergilendirme yapılacaktır.

Yapılan sermaye azaltımında sermayeye eklenen kaynakların bazılarının 5 yıllık süreyi aşması, bazılarının ise aşmaması durumunda ise söz konusu kaynaklardan öncelikli olarak sermayeye ilave edilme tarihi 5 yılı geçmemiş olanların çekildiği kabul edilecek.

Geçmiş yıl zararlarının mahsubu suretiyle sermaye azaltılması durumunda, azaltıma konu edilen sermaye unsurları da sermaye azaltımında vergilemeyi düzenleyen bu hükümler kapsamında tespit edilecek. Ancak bu tutarlar üzerinden kar dağıtımı veya ana merkeze aktarılan tutar kapsamında vergi kesintisi yapılmayacak.

Kur Korumalı Mevduat 31 Aralık 2023'e uzatıldı

2022 yılı sonuna kadar yabancı paraların ve altın hesabı bakiyelerinin Türk lirası mevduat ve katılma hesaplarına dönüşümün desteklenmesi kapsamında dönüşüm fiyatı üzerinden Türk lirasına çevrilmesi gereken son tarih 31 Aralık 2023 olacak. Türk lirasına çeviren mükelleflerin bu kapsamda açılacak mevduata tahakkuk ettirilecek faiz ve kar payları ile diğer kazançları istisna kapsamında tutulacak.

Cumhurbaşkanına, istisnayı, 31 Aralık 2023 tarihine kadar her bir geçici vergi veya yıllık hesap dönemleri sonu itibarıyla kurumların bilançolarında yer alan yabancı paralar için ayrı ayrı veya birlikte uygulatma konusunda yetki veriliyor.

Kaçak akaryakıtın tasfiyesi

Kaçak akaryakıtın tasfiyesine ilişkin iş ve işlemler, Hazine ve Maliye Bakanlığının taşra teşkilatı olan defterdarlıklar yerine yatırım izleme ve koordinasyon başkanlıkları tarafından yerine getirilecek.

Karşılıksız çek ve protesto edilmiş borçlar

Karşılıksız çıkan çeki protesto edilmiş, senet, kredi kartı ve diğer kredi borçlarını zamanında ödeyemedikleri için Türkiye Bankalar Birliği Risk Merkezine bildirilen kişilerin ve kredi müşterilerinin, borçlarının ödenmesi geciken kısmının 1 Temmuz 2023'e kadar tamamının ödenmesi veya yeniden yapılandırılması halinde, geçmiş ödeme performanslarına ilişkin olumsuz kayıtları dikkate alınmayacak. Bu borçların anapara veya taksit ödeme tarihi 1 Ekim 2022'den önce olacak.

Kredi kuruluşları ve finansal kuruluşların mevcut kredileri yeniden yapılandırması veya yeni kredi kullandırması, bu kuruluşlara hukuki ve cezai sorumluluk doğurmayacak.

İçme sularının Sağlık Bakanlığınca yapılan veya yaptırılan her türlü tetkik ve tahlil bedellerinden il özel idarelerince 30 Eylül 2022'ye kadar ödenmemiş olan alacak tutarları, ferileriyle birlikte terkin edilecek. Bu alacakların tahsili için açılmış davalarda karar verilmesine yer olmadığına, icra takiplerinin ise iptaline karar verilecek.

Yeniden değerleme oranı belli oldu: Yeni yılda ceza ve harçlar el yakacak

TÜİK, 2023 yılı vergi, harç ve cezalara uygulanmak üzere 2022 yılına ilişkin yeniden değerleme oranına esas olan veriyi açıkladı.

Cumhurbaşkanı, Vergi Usul Kanunu kaynaklı artırma veya azaltma yetkisini kullanmazsa 2023 yılında vergi ve harçlar yüzde 122.93 oranında artacak. Bu arada gelir vergisinde ilk dilim 32 bin liradan 71 bin liraya çıkacak.

Hüseyin GÖKÇE

Türkiye İstatistik Kurumu, 2023 yılı vergi, harç ve cezalara uygulanmak üzere 2022 yılına ilişkin yeniden değerleme oranına esas olan veriyi açıkladı. Ekim ayında Yurt İçi Üretici Fiyat Endeksi(YİÜFE) 12 aylık ortalamalara göre yüzde 122.93 oranında artış gösterdi. Cumhurbaşkanı, Vergi Usul Kanunu kaynaklı artırma veya azaltma yetkisini kullanmazsa 2023 yılında vergi ve harçlar yüzde 122.93 oranında artacak.

Vergi Usul Kanunu uyarınca Cumhurbaşkanının, vergi ve harçlarda yeniden değerleme oranını yüzde 50 azaltma ve yüzde 50 artırma yetkisi bulunuyor. Motorlu Taşıtlar Vergisi'nde ise Cumhurbaşkanının artırma yetkisi yüzde 50 olmakla birlikte, indirme yetkisi yüzde 80 düzeyinde. Cezalarda ise ilan edilen yeniden değerleme oranları değiştirilemiyor.

2023 yılında harç, vergi ve cezalarda uygulanacak 2022 yılına ilişkin yeniden değerleme oranı Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından Kasım ayının son haftasında Vergi Usul Kanunu Genel tebliğı ile yüzde 122.93 olarak ilan edilecek.

492 sayılı Harçlar Kanununa bağlı tarifelerde yer alan maktu harçların yeni tutarlarını gösteren Harçlar Kanunu Genel Tebliği ise Aralık ayının ikinci yarısında yayımlanacak.

Vergi Usul Kanunu'nda Yeniden Değerleme Oranı, "Yeniden değerlendirilecek yılın Ekim ayında (Ekim ayı dahil) bir önceki yılın aynı dönemine göre TÜİK'in açıkladığı YİÜFE'de meydana gelen ortalama fiyat artış oranıdır. Bu oran Maliye Bakanlığınca Resmî Gazete ile ilân edilir." Şeklinde yer alıyor.

En düşük trafik cezası 953 lira

VUK uyarınca Cumhurbaşkanının cezalarda herhangi bir değişiklik yapma yetkisi bulunmuyor. Buna göre 2023 yılında en düşük trafik cezası 427 liradan 953 liraya yükselecek. Kırmızı ışıkta geçmenin cezası 953 lira, hız sınırını yüzde 30 aşmanın cezası 953 lira, hız sınırını yüzde 30'un üzerinde aşmanın cezası ise 1979 lira olacak.

Yeni yılda alkollü araç kullanmanın cezası 4250.8 lira, araç sürerken cep telefonu kullanmanın cezası ise 953 lira olacak.

Yurt dışından telefon getirme harcı 6090 lira

Öte yandan Cumhurbaşkanının Yeniden Değerleme Oranını yüzde 50 artırma ve yüzde 50 azaltma yetkisi bulunan harçlarda, bu yetkinin kullanılmaması durumunda yurt dışından getirilen cep telefonlarının işletilmesi harcı 2732 liradan 6090 liraya çıkacak. İcraya başvurma harcı 179 lira, iflas harcı 296 lira, şahıs şirketi ticaret sicil harcı ise 3853 lira olacak.

Pasaport defteri 543 lira

Yeni dönemde pasaport ücretleri de oranda herhangi bir değişiklik yapılmazsa, yüzde 122.93 oranında artırılabilecek. Buna göre 6 aylık pasaport ücreti 689, 1 yıllık pasaport ücreti 1008, 2 yıllık pasaport ücreti 1645 3 yıllık pasaport ücreti 2337 lira olacak. 4 yıl ve daha fazla süreli pasaportların ücreti 3294 lira, pasaport defter ücreti ise 543.4 lira olacak.

Ehliyet 825 lira

2023 yılında A sınıfı ehliyet ücreti 825.8 lira, B sınıfı ehliyet ücreti 2489 lira, uluslararası sürücü belgesi ise 1657.8 lira olacak.

Yeni dönemde banka şube açma harcı, her bir şube için 229 bin 106 liradan 510 bin 746 liraya yükselirken, SPK aracı kurum harcı her yıl için 315 bin 368 lira olacak. Finansal kiralama şirketi ve faktöring şirketi kuruluş izinleri de aynı şekilde 315 bin 338 lira olacak.

Döviz büfelerinin yıllık harcı 147 bin 81 lira, YMM ruhsat ücreti ise 15460 lira olacak.

MTV artış oranında alt sınır yüzde 24.5, üst sınır yüzde 184.3

Cumhurbaşkanının diğer vergi ve harçlara ilişkin artırma ve azaltma yetki sınırı, Motorlu Taşıtlar Vergisi'nde biraz farklı olarak uygulanıyor. Artırma yetkisi yüzde 50 iken, Cumhurbaşkanı MTV artış oranını Yeniden Değerleme Oranı'nın yüzde 20'sinden az belirleyemiyor. Başka bir ifade ile artış oranında yüzde 80'e kadar indirim yapma yetkisi bulunuyor. Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, geçtiğimiz yıl yüzde 36 olan YDO'yu, MTV özelinde yüzde 25 artırılmasını kararlaştırmıştı.

Gelir vergisinde ilk dilim 71 bin 337 lira olacak

Yeni dönemde Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın gelir vergisi dilimlerine esas matrahların belirlenmesinde de artış/azalış yetkisini kullanmaması halinde, yüzde 15 vergiye tabi ilk dilim 32 bin liradan 71 bin 337 liraya çıkacak. Yüzde 20'lik vergiye tabi olan ikinci dilimde ise 70 bin liradan 156 bin 61 liraya yükselecek.

2023 yılına ilişkin olası gelir vergisi dilimleri

2022	2023	Vergi dilimi(yüzde)
32	71.337	15
70	156.061	20
170	378.981	27
880	1.961.784	35
880.000+	1.961.000+	40

*Cumhurbaşkanının artırma/azaltma yetkisini kullanmaması halindeki dilimleri gösteriyor

**ilk dilimden sondaki dilimlerde hesaplama, bir önceki dilimin matrahı düşüldükten sonra yapılıyor.

Varlık Fonu yok etti

Türkiye Varlık Fonu'na devredilen kamu işletmelerinin mali yapısı altüst oldu. Varlık Fonu'na devrinden önce 82,1 milyon TL kâr açıklayan ÇAYKUR, 2021 itibarıyla 503,8 milyon TL zarar etti.

Hazine ve Maliye Bakanlığı'nın raporları, Türkiye Varlık Fonu'na devredilen kamu işletmelerinin mali dengelerinin altüst olduğunu ortaya koydu. Kuruluşundan bu yana Türkiye'nin tüm varlıkları için tehdit haline geldiği belirtilen Varlık Fonu'na devirlerinin gerçekleştiği 2017 yılından önce kâr açıklayan ÇAYKUR, BOTAŞ ve PTT'nin dönem zararı 2018, 2019, 2020 ve 2021 yıllarında katlanarak arttı.

Varlık Fonu'na devredilen kamu iktisadi teşebbüslerinin bozulan mali dengesi, Hazine ve Maliye Bakanlığı'nca yayımlanan mali raporlar ile bir kez daha gözler önüne serildi.

ÇAYKUR'DA HEP ZARAR

Dünyanın kişi başına en fazla miktarda çay tüketilen ülkesinde faaliyet gösteren ÇAYKUR'un mali tablosu, içler acısı hali gün yüzüne çıkardı. 2015 yılında 22,7 milyon TL dönem kâr elde eden ÇAYKUR, 2016 yılında 82,1 milyon TL kâr açıkladı. Bakanlar Kurulu kararı ile Şubat 2017'de Türkiye Varlık Fonu'na devredilen ÇAYKUR, o tarihten sonra düzenli olarak zarar etti.

ÇAYKUR'un 2017, 2018, 2019 ve 2020 yıllarındaki dönem zararı sırasıyla 267,7 milyon TL, 657 milyon TL 635 milyon TL ve 547,3 milyon TL olarak kaydedildi. Kurumun 2021 yılı dönem zararı ise 503,8 milyon TL olarak açıklandı.

KÂR ZARAR TABLOSU

Kurum	Devirden önce kârı	2021 zararı
ÇAYKUR	82,1 milyon TL	503,8 milyon TL
BOTAŞ	7,9 milyon TL	17,9 milyar TL
PTT	216 milyon TL	387 milyon TL

BOTAŞ BATAĞA SAPLANDI

2016 yılını 7,9 milyar TL kâr ile tamamlayan BOTAŞ'ın mali yapısı da Varlık Fonu'na devrinin ardından giderek bozuldu. Kârlılığa 2017 yılı sonu itibarıyla 2016 yılına göre yüzde 62,7 oranında azalarak 3,33 milyar TL'ye gerileyen BOTAŞ'ın 2021 yılı zararı dudak uçuklattı. BOTAŞ'ın 2018 ve 2019 yıllarında açıkladığı zarar sırasıyla 2,5 milyar TL ve 5,6 milyar TL olarak gerçekleşti.

Zararını 2020 yılında büyük oranda düşüren ve 26,8 milyon TL'ye kadar indiren BOTAŞ, 2021 yılında ise rekor zarara imza attı. Kurumun 2021 yılı dönem zararı, 17 milyar 911 milyon TL olarak hesaplandı. BOTAŞ'ın zararı 2020 yılına oranla 2021 yılında yüzde 66 bin 885 oranında artış gösterdi.

PTT'NİN MALİ YAPISI BOZULDU

Hisselerinin bir bölümü 2018 yılında Varlık Fonu'na devredilen PTT de mali yapısı bozulan kamu kurumları arasında yer aldı. 2018'de 216 milyon TL kâr elde eden PTT'nin 2021 yılı zararı 387 milyon TL olarak kaydedildi.

Türkiye'deki sefalet endeksi rekor kırdı

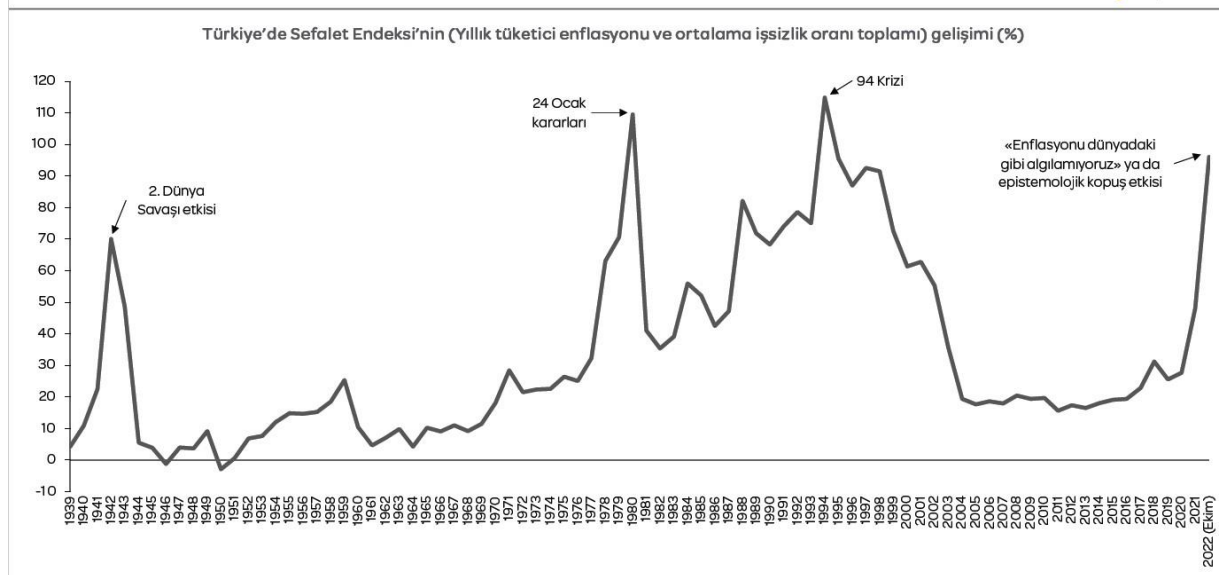
Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) verilerine göre Türkiye'deki Sefalet Endeksi 2022 yılındaki artışla rekor kırarak 2. Dünya Savaşı dönemini de geçti.

İYİ Parti Kalkınma Politikaları Başkanı Ümit Özlale, ekim ayı enflasyon rakamlarının açıklamasının ardından değerlendirmelerde bulundu.

TÜİK istatistiklerinin grafiklerini paylaşan Özlale, Türkiye'deki Sefalet Endeksi'nin 2022 yılında 2. Dünya Savaşını geçerek rekor kırmasına dikkat çekti.

Sefalet endeksi Cumhuriyet tarihinin en yüksek üçüncü düzeyinde!

Kaynak: TÜİK İstatistik Göstergeler 1923-2013, Bulutay (1995), İYİ Parti hesaplamaları. 2022'nin ilk 10 ay ortalama işsizlik oranı %10,5 olarak varsayılmıştır.

“CUMHURİYET TARİHİNİN EN YÜKSEK ÜÇÜNCÜ DÜZEYİ”

Özlale, “Epistemolojik kopuş etkisini gösterdi: 2. Dünya Savaşı’ndan bu yana sefalet bir yılda bu kadar hızlı artmamıştı! Ekim 2022 itibariyle sefalet endeksi Cumhuriyet tarihinin en yüksek üçüncü düzeyine çıkarken, sefaletin yıllık değişiminde ise rekor kırıldı” dedi.

Sefalet endeksinin yıllık değişiminde ise rekor bu sene kırıldı.

Kaynak: TÜİK İstatistik Göstergeler 1923-2013, Bulutay (1995), İYİ Parti hesaplamaları. 2022’nin ilk 10 ay ortalama işsizlik oranı %10,5 olarak varsayılmıştır.

BİR ÖNCEKİ YILA GÖRE YÜZDE 47.93 DEĞİŞTİ

Türkiye’de Sefalet Endeksi’nin bir önceki yıla göre değişiminin yüzde 47,93 olduğuna dikkat çeken Özlale, şunları söyledi: “Zenginlikte, refahta dünya birincisi olabilecek ülkemizi sefalet lideri yapanlara Victor Hugo’dan bir alıntı bırakalım: “Eğer bir evde sefalet varsa, bir aile yoksulluğun, cehaletin, düşkünlüğün korkunç pençelerinde can çekişiyorsa; bundan o memleketin devleti sorumludur.”

Anayasa değişikliğinde AKP-HDP-MHP koalisyonu

Adalet Bakanı Bekir Bozdağ, başörtüsü düzenlemesi görüşmeleri hakkında bilgi verdi. Bozdağ, MHP'nin ve HDP'nin destek verdiğini belirtti.

Adalet Bakanı Bozdağ, A Haber'de başörtüsü düzenlemesi hakkında açıklamalar yaptı.

Bozdağ, "Dün Meclis'te grubu bulunan siyasi partilerimizle görüşmelerimiz oldu. Görüşmelere MHP ile başladık ve İYİ Parti ile bitirdik. Görüşmeler sırasında biz bugüne kadar anayasa değişikliği konusunda yaptığımız hazırlıklar hakkında grupları bilgilendirdik. Yapılacak çalışmanın genel çerçevesini gruplarla paylaştık. Kendilerinin tutumların ve görüşlerini öğrenmek istedik. Onlara bir teklif metni ile gitmedik. Yazılı bir metin götürmeyi etik bulmadık. Bir metin hazırlığı yaptık ama parlamentoda grubu olan partilerimizin önerilerini alarak şekillendirip nihayi halini verdikten sonra Meclis'e sevk edelim istedik. Büyük bir uzlaşmayı hazırlık aşamasında dile getirelim Görüşmeler sırasında MHP desteğini açık şekilde gösterdi." dedi.

HANGİ PARTİ, NE DEDİ

Partilerin tutumların ilişkin bilgi veren Bakan Bozdağ şunları söyledi:

"Zaten bir hazırlıkları MHP ile birlikte yaptık. CHP hazırlık çalışmalarına katkı vermeyeceğini ifade etti. CHP anayasa değişikliğine sıcak bakmadıklarını söylediler. Teklif son haliyle ortaya çıktıktan sonra partiyle ve yetkili organlarla tekrar

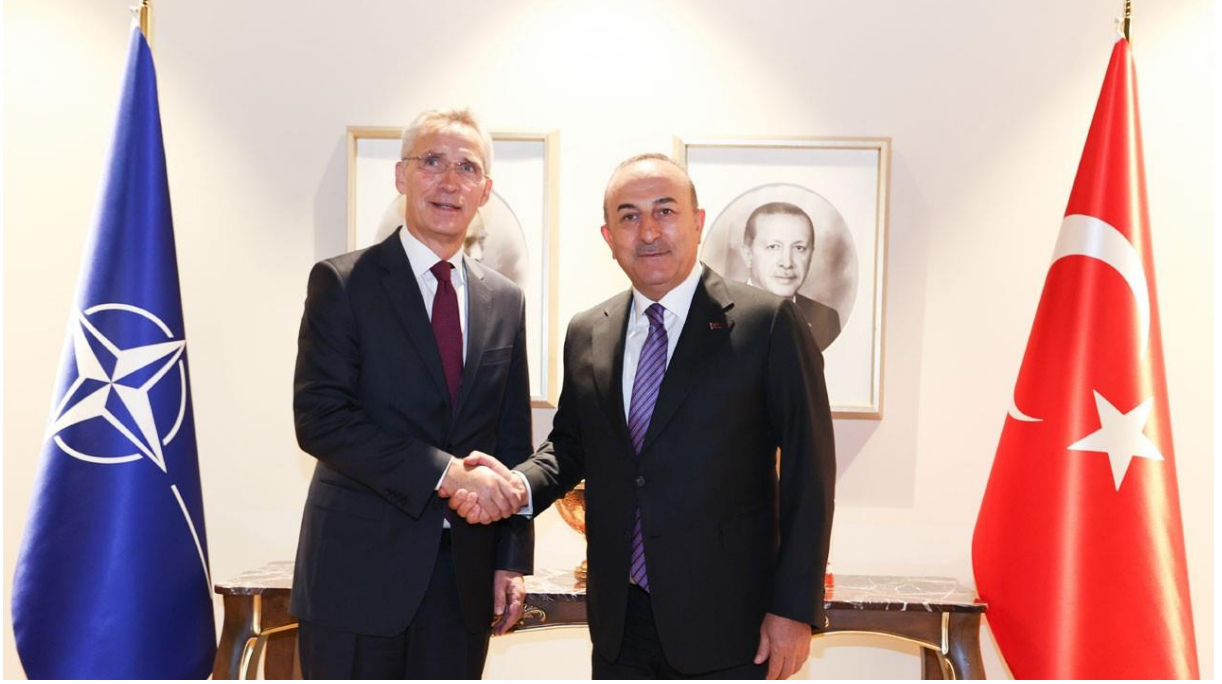
değerlendireceklerini belirttiler. Ama genel itibariyle hazırlıklara destek vermeyeceklerini açık açık ifade ettiler. HDP başörtüsü konusunda destek olabileceğini ama aile kısmında değerlendirmeler yapacaklarını ifade etti. HDP referandum konusunda karşı olduklarını söylediler. HDP'de olumlu bir hava gördüğümü ifade etmek isterim. İyi Parti'de somut bir metin üzerinde konuşmanın daha iyi olacağını belirttiler."

Bakan Bozdağ, "Düzenleme tüm kadınları kapsayacak. Başı açık veya kapalı gibi bir ayrım olmayacak." diye konuştu.

İyi Parti'nin 2019 yılında "Öğrenci Andı"nın okullarda yeniden okutulması talebi, AKP ve HDP'nin oylarıyla reddedilmiş, MHP ise çekimser kalmıştı.

Stoltenberg: Türkiye'nin yaptıklarını büyük takdirle karşılıyoruz

NATO Genel Sekreteri Stoltenberg, "Türkiye'nin (Karadeniz'deki) bu önemli yaşam hattını korumak için ve milyonlarca insanın ihtiyacı için yaptıklarını büyük takdirle karşılıyoruz" dedi. Dışışleri Bakanı Mevlüt Çavuşoğlu ise, anlaşmanın kesintisiz bir şekilde devam etmesi için çabalarını sürdürmeye devam edeceklerini belirtti.

Çavuşoğlu, NATO Genel Sekreteri Jens Stoltenberg ile Dışışleri Bakanlığı İstanbul Temsilciliği'nde görüşmesinin ardından düzenlenen ortak basın toplantısında konuştu.

Karadeniz'den tahıl ihracatı konusunda yaşanan sıkıntının, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan liderliğinde sarf ettikleri çabalarla yeniden çözüldüğünü hatırlatan Çavuşoğlu, "Ama 20 gün sonra bu tahıl anlaşmasının tekrar yenilenmesi gerekiyor. 4 aylık bir anlaşmaydı. Kesintisiz bir şekilde devam etmesi için Cumhurbaşkanımızın liderliğinde çabalarımızı sürdürmeye devam edeceğiz." ifadesini kullandı.

Mevlüt Çavuşoğlu, tahıl sevkiyatındaki herhangi bir kesintinin özellikle en az gelişmiş ülkelere nasıl yansıtacağını bildiklerini vurgulayarak, geçen hafta 3 Afrika ülkesini ziyaretinde söz konusu ülkelerin kesintiler nedeniyle ne kadar tedirgin olduklarını gözlemlediklerini söyledi.

Tahıl anlaşmasının kendileri için ne kadar hassas olduğunu bizzat duyduklarını kaydeden Çavuşoğlu, tahıl anlaşmasının kesintisiz devam etmesi konusunda çabaları sürdürmeye devam edeceklerinin altını çizdi.

"Memorandumdaki tüm unsurların bu iki ülke tarafından tamamen uygulandığını söylemek mümkün değil"

Finlandiya ve İsveç'in NATO üyeliklerine ilişkin bir soruya yanıt veren Çavuşoğlu, Türkiye, Finlandiya ve İsveç tarafından NATO Madrid Zirvesi'nde, 28 Haziran'da Üçlü Muhtıranın imzalandığını hatırlatarak, söz konusu memorandumda Finlandiya ve İsveç'in NATO'ya tam üyelik için atması gereken adımların yer aldığını belirtti.

Çavuşoğlu, bu konuda bazı adımların atıldığını anımsatarak, "Genel Sekreter'in de söylediği gibi İsveç'in Türkiye'ye yönelik silah ambargosunu kaldırması önemli bir adım hatta bir iki şirketimizin başvurularını da olumlu değerlendirdiler. Diğer taraftan kanun değişikliğine de gittiler. Fakat şu anda henüz bu memorandumda olan tüm unsurların bu iki ülke tarafından tamamen uygulandığını söylemek mümkün değil." değerlendirmesinde bulundu.

Atılan olumlu adımları söylediklerini aktaran Çavuşoğlu, "Genel Sekreter'e biz olumlu adımlarını söylüyoruz. Söylemek de durumundayız. Çünkü bizim derdimiz NATO'ya zarar vermek ya da NATO'nun genişlemesini engellemek değil. NATO'nun genişlemesine bugüne kadar en güçlü destek veren ülkelerin başında Türkiye gelir." dedi.

Bakan Çavuşoğlu, her fırsatta NATO'nun genişlemesine verdikleri desteği vurguladıklarına dikkati çekerek, amaçlarının Finlandiya ve İsveç'in "terörle mücadelede önemli adımlar atması" olduğunu ifade etti.

Stoltenberg: Türkiye'nin yaptıklarını takdirle karşılıyoruz

NATO Genel Sekreteri Jens Stoltenberg ise "Türkiye, NATO'nun önemli müttefikidir ve ortak güvenliğimize büyük katkılarda bulunmaktadır" ifadesini kullandı.

Stoltenberg, Türkiye'nin tahıl koridorunu açık tutmak konusunda yaptıklarını takdir ettiklerini belirterek "Bu önemli yaşam hattını korumak için ve milyonlarca insanın ihtiyacı için yaptıklarını büyük takdirle karşılıyoruz" diye konuştu.

Türkiye sofralık zeytinde dünya lideri, zeytinyağında ikinci oldu

Ali Ekber YILDIRIM

04 Kasım 2022 Cuma

Türkiye zeytin ve zeytinyağı üretiminde tüm zamanların üretim rekorunu kırdı. Ulusal Zeytin ve Zeytinyağı Konseyi'nin koordinasyonunda yapılan rekolte tahminine göre 2022-2023 sezonunda zeytin üretimi toplamda 2 milyon 976 bin 654 ton olacak. Geçen sezona göre zeytin üretimindeki artış yüzde 71,2 olarak tahmin edildi.

Sofralık zeytin üretimi ise 2021-2022 sezonuna göre yüzde 45,2 oranında artışla 735 bin 678 ton olması bekleniyor. Zeytin üretiminin yüzde 75,28'i yağlığa ayrılacak. Toplam 2 milyon 240 bin 976 ton zeytinden 421 bin 717 ton zeytinyağı üretilecek. Bu, geçen sezona göre zeytinyağı üretiminin yüzde 78,9 artması anlamına geliyor.

Türkiye sofralık zeytinde dünya lideri oldu

Rekolte tahmini sonuçlarına göre, Türkiye, 421 bin ton zeytinyağı üretimi ile İspanya'dan sonra dünyada ikinci sıraya yükseldi. Sofralık zeytinde ise 735 bin ton üretimle İspanya ve Mısır'ı geride bırakarak liderliğe yükseldi. Ulusal Zeytin ve Zeytinyağı Konseyi Başkanı Dr. Mustafa Tan, Tarım ve Orman Bakanlığı ve konsey olarak 15 yıl önce zeytinyağında hedefledikleri dünya ikinciliğine ulaşıldığını bunun sektör açısından gurur verici olduğunu söyledi. Dr. Mustafa Tan, sofralık zeytin üretiminde İspanya ve Mısır'ın önünde dünya 1'nciliğine ulaşılmasının ise ülke zeytinciliği için büyük bir başarı olduğunu ifade etti.

Ağaç başına ortalama verim 17,8 kilo

Türkiye'de zeytin ve zeytinyağı rekolte tespiti 2009/2010 sezonundan bu yana Ulusal Zeytin ve Zeytinyağı Konseyi'nin (UZZK) koordinatörlüğünde yapılıyor. 2022/2023 üretim sezonu için de, Ulusal Zeytin ve Zeytinyağı Konseyi'nin koordinatörlüğünde, "Zeytin ve Zeytinyağı Rekoltesi Ulusal Resmi Tespit Heyeti" tarafından 5-18 Eylül 2022 tarihleri arasında tüm zeytin yetiştirilen bölgeleri kapsayan 4 ana eksenle 4 ayrı heyet tarafından sofralık zeytin ve zeytinyağı ürün rekoltesi tespit çalışmaları yapıldı. Yapılan çalışmalar "2022/2023 Üretim Sezonu Sofralık Zeytin ve Zeytinyağı Rekoltesi

Ulusal Resmi Tespit Heyeti Raporu" hazırlanarak Tarım ve Orman Bakanlığı'na sunuldu.

Rapora göre Türkiye'de toplam 167 milyon 652 bin 603 adet meyve veren, 28 milyon 456 bin 586 adet meyve vermeyen zeytin ağacı var. Meyve veren ağaç sayısında 2021/22 sezonuna göre yüzde 1,86 artış olduğu, ağaç başına ortalama üretimin geçen seneye göre artarak 17,8 kiloya ulaştığı tespit edildi. Buna göre toplam elde edilecek zeytin miktarının 2021/22 sezonuna göre yüzde 71,2 artarak 2 milyon 976 bin 654 ton olacağı tahmin edildi.

Avrupa'yı kuraklık vurdu Türkiye'ye fırsat doğdu

Ulusal Zeytin ve Zeytinyağı Konseyi Başkanı Dr. Mustafa Tan, Avrupa'da ciddi kuraklık yaşandığını ve üretimin çok olumsuz etkilendiğini belirterek diğer ülkelerdeki üretime ilişkin şu değerlendirmeyi yaptı: "Uluslararası Zeytin Konseyi ve diğer kaynaklarından alınan bilgilere göre bu yıla kadar bizden üretim bakımından önde olan ülkelerde zeytinyağı üretimleri; İspanya'da 800 bin ile 1 milyon ton, İtalya'da 330 bin ton, Yunanistan'da 310 bin ton ve Tunus'ta 220 - 260 bin ton üretim gerçekleşmesi bekleniyor. Ülkemizin ise bugüne kadar dünya üretiminde 4 veya 5. Sıralarda yer alırken bu sezon 421 bin ton tahmini ile İspanya'nın ardından dünya zeytinyağı üretiminde ikinciliğe ulaşması öngörülüyor. Ülkemizde rekor seviyede üretim beklenirken, İspanya, İtalya, Yunanistan ve Tunus'ta geçen yıllara göre çok önemli verim düşüklükleri olacağı tahmin edilmektedir"

İspanya ayçiçeğinde de umduğunu bulamadı

Dünya genelinde Türkiye haricinde hemen her ülkede küresel iklim değişikliklerinin olumsuz etkilerinin azami düzeyde hissedildiğini belirten Mustafa Tan:" Son 500 yılın en sıcak hava ve kuraklık seviyeleri yaşandı. Bu sıcaklık ve iklim değişikliklerine bağlı olarak söz konusu ülkelerde gelecek yılın rekoltesinde de düşüklük yaşanabileceği beklentisiyle başta İspanya'da olmak üzere ayçiçeği ekimlerine ağırlık verildi. Ancak ondanda kuraklık nedeniyle beklenen verimlilik alınamadı. Bu durum İspanya, İtalya başta olmak üzere üretici fiyatlarının geçtiğimiz yıla göre kilo başına 2,5 Euro'dan 4-5 Euro seviyelerine yükselmesine neden oldu. Artan maliyetler ve tüm ülkelerde yaşanan finansal krizlerde üretim maliyetleri ve fiyatların yükselmesine neden olmaktadır. Nitekim İtalya'da 10 Euro seviyelerine gelmektedir" dedi.

Zeytinyağı fiyatı üreticide 80-85 lira

Yapılan hesaplamalara göre zeytinyağında üretim maliyetinin ciddi oranda arttığını vurgulayan Dr. Mustafa Tan, şu an itibarıyla üretici fiyatının 1 kg natürel sızma zeytinyağı için 80-85 lira(4-5-5 Euro) arasında olduğunu söyledi. Tan, rekolteadaki yükselmenin nedenlerini ise şöyle anlattı: " Bu yılki rekoltemizin rekor seviyede yükselişin ana nedenleri arasında ülkemizin zeytin ağacının anavatanı olması yani en uygun iklim koşullarına sahip olmamız dolayısıyla küresel iklim değişikliği krizinden nispeten çok az oranda etkilenmesi, 2007 den bu yana dünya ikinciliği hedefi koymamız ve bu amaca ulaşmak için Tarım ve Orman Bakanlığımızın teşvikleriyle

ağaç sayımızın 100-120 milyondan 170-196 milyona adete yükselmesi ve de sektörün genç nüfusuyla teknik ve teknolojiyi daha fazla kullanması gibi etkenler yer almaktadır.”

Rekor üretim fiyat baskısı yaratmamalı

Rekoltedeki bu rekor seviyenin ihracat için çok büyük fırsat olduğunu ama aynı zamanda bir fiyat baskısı da yaratmaması gerektiğini anlatan Dr. Mustafa Tan şu yorumu yaptı: “ Rekor üretim, dünya zeytin ve zeytinyağı arzının çok önemli bir noksanlığı işaret ettiği böylesi bir yılda özellikle dış ticaretimiz açısından çok önemli bir fırsat yaratabileceğimizi göstermektedir. Örneğin İtalya’nın zeytinyağı üretiminin 330 bin ton olacağı öngörüyle sadece 600 bin ton iç tüketim, bir o kadar da ihracatı olduğu dikkate alındığında sadece İtalya’nın yaklaşık 900 bin ton ithal etmeye ihtiyacı vardır. Aynı durum İspanya ve Yunanistan içinde geçerlidir. Bu yıl özellikle Türk Mali markalarla ve ambalajlı ihracatta İspanya ve İtalya’nın boş bırakacağı yeni pazarlara girmek için ve aynı zamanda iç tüketimimizin artırılması için büyük bir fırsat yılıdır. Diğer taraftan önemli sayılabilecek bir sorun ise 421 bin ton zeytinyağı ve 735 bin ton sofralık zeytinin saklanabileceği tank ve depo eksikimiz mevcuttur. Üretilen malların bir taraftan en yüksek katma değerle ihracatının gerçekleşmesi bunun için ihracatta herhangi bir kısıtlamaya gidilmemesi ve ticari sirkülasyonun süreklilik arz etmesi hayati öneme haizdir. Artan girdi maliyetleri, işçi bulmada yaşanan ve yaşanacak zorluklar ve sektörün temel sorunları üreticileri ve sektör temsilcilerini zora sokmaktadır. Bu zorlukların bu yıl daha fazla hissedileceği beklenmektedir. Bu kadar şanslı olduğumuz ve sektörümüzde adeta bayram havasının beklendiği böyle bir yılda maliyetler, depolama vb. gibi sorunlar sektörde halihazırda sessiz ve endişeli bir havanın hakim olmasına neden olmaktadır. Üreticiden ihracatçıya sektörün her kesiminin her zamankinden daha fazla ilgi ve desteğe ihtiyacı vardır. Üretim yardımları Avrupa Birliği seviyesiyle benzer ancak makas çok açıktır. Aynı şekilde ihracatçı için de özellikle markalı ve ambalajlı ihracat iade desteği artırılmalıdır. Böylesi bir dolu ürün yılının ülkemiz zeytinyağı ve sofralık zeytin iç tüketimi açısından da önemli bir artışa neden olabileceği fırsatı vardır. Özellikle ayçiçeği yağı vb. gibi yağlarda yaşanan sıkıntılar ve ithalatlarından dolayı yaşanan döviz kaybının önemli bir kısmı zeytinyağı ile karşılanabilecek hem içte hem dışta katma değer yaratılarak ülkemiz ekonomine katkı sağlanabilecektir. “

Tariş, sızma zeytinyağı alım fiyatını 81 lira açıkladı

Tariş Zeytin ve Zeytinyağı Birliği zeytinyağı alım fiyatını litra başına 81 lira olarak açıkladı. BirlikBaşkanı Hilmi Sürek, açıkladıkları 81 TL fiyatın, üreticiyi mağdur etmeyecek bir rakam olduğunu kaydederek, “Birliğimiz, üreticisini mağdur etmeyecek fiyatlarla alım kampanyasını açmıştır” dedi. Sürek şunları söyledi: “Tariş Zeytin ve Zeytinyağı Birliği üreticinin ürününün en iyi şekilde değerlendirilmesi hedefi doğrultusunda, her sezon başlangıcında ülke ve dünya piyasalarını dikkatli şekilde inceleyerek, politikalarını oluşturmaktadır. Geçtiğimiz sezon da aynı titizlikle sürdürdüğümüz çalışmalarımız sonucu başarılı bir kampanya yürüttük. Üretici ortaklarımızla omuz omuza 2021-2022 kampanya dönemini hem alımlar hem de

satışlar açısından memnuniyet verici şekilde tamamladık. Bu yıl da bölge, ülke ve dünya üretimi ve fiyat oluşumlarını dikkate alarak, hassasiyetle yapılan değerlendirmeler sonucunda sızma zeytinyağına 81 TL fiyat belirleyerek, alım kampanyasını açtık. Yapılan saha çalışmalarına dayalı olarak, bu üretim sezonunda ülkemiz, tarihinin en yüksek rekoltesini realize edecek. Diğer yandan dünyanın en büyük üreticisi İspanya'da kuraklık nedeniyle ciddi verim kaybı olduğu bilinmektedir. İspanya'nın yanı sıra benzeri durum İtalya ve Portekiz'de de görülmektedir. Bu durum ülkemiz zeytinyağlarının değerlendirilmesi açısından önemli bir fırsat sunmaktadır. Bu fırsatı hep beraber kazanca dönüştürmeliyiz.”

167,6 MİLYON ADET

MEYVE VEREN AĞAÇ SAYISI

28,5 MİLYON ADET

MEYVE VERMEYEN AĞAÇ SAYISI

17,8 KG

AĞAÇ BAŞINA ZEYTİN DANESİ

2,98 MİLYON TON

ELDE EDİLECEK ZEYTİN

735,7 BİN TON

YEMEKLİĞE AYRILACAK ZEYTİN

421,7 TON

ELDE EDİLECEK ZEYTİNYAĞI

5,3 KG 1 KİLOGRAM

ZEYTİNYAĞI İÇİN ZEYTİN DANESİ

Enflasyonda zirve muhtemelen burası; yüzde 85.51!

Alaattin AKTAŞ

04 Kasım 2022 Cuma

✓ Yıllık enflasyonda sanki zirve görüldü. Kasımda, en geç aralıkta yıllık oran gerilemeye başlayacak.

✓ 2023 yılının yeniden değerlendirme oranı yüzde 122.93 olarak kesinleşti. Bir dizi vergi, harç ve ceza bu oran esas alınarak artırılacak.

Tüketici fiyatlarının 2022'deki yıllık zirvesi muhtemelen görüldü. Ekim ayındaki yüzde 3.54'lük artışla birlikte yıllık oran yüzde 85.51 düzeyinde oluştu. Kasım ayı artışı yüzde 3.51'in altında kalırsa yıllık oranda o hep söyleye geldiğimiz gerileme başlayacak. Yok eğer kasım ayı oranı yüzde 3.51'in üstüne çıkarsa yıllık oran artmaya devam edecek ve zirve kasımda görülmüş olacak, gerilemenin başlangıcı aralık ayına kalacak.

Sonrasında “**yıllık artış oranı**” yönünü aşağı çevirecek. Üstüne basarak bir kez daha söyleyelim; bu durum siyaseten tepe tepe kullanılacak. Hele hele bu ay politika faizi çok büyük olasılıkla yüzde 9'a çekildikten sonra söylenecek çok belli:

“İşte faizi düşürdük, enflasyonu da geriletmeye başladık!”

Enflasyonun faiz indirildiği için gerilemediğini, hatta tam aksine enflasyonda faiz indirildiği için artış olduğunu en iyi bilenler iktidarıyla, muhalefetiyle siyasetçiler. Vatandaşın önemli bir kısmı da olan bitenin farkında.

Ama enflasyonun artış hızındaki düşüşün fiyatların düşmesi olmadığını ne yazık ki hala ve hala algılayamayan bir kesim var ve birileri bu kesimin uyanmaması için yoğun çaba gösteriyor. Bu kesimi uyarması, doğruyu ve gerçeği göstermesi gerekenler de bir başka uykuda!

Yeter ki çarklar dönsün!

Geçen yıl eylüle kadar kendi yağımızla kavruluyor; Batı ile büyük bir enflasyon farkı yaşıyorsak da en azından kendi içimizde bir dengede gidiyorduk.

Tabloda bir yıl öncesini görüyorsunuz; sarı ile işaretlenen ekim ayını... Bir de bu yılın ekimine bakın, nereden nereye gelmişiz...

Faiz yüzde 16'dan yüzde 10.50'ye inmiş gibi ama aslında ilk adım eylülde atılmıştı. Yani faizi yüzde 19'dan yüzde 10.50'ye indirmiş durumdayız. **"Meyvesini"** de yiyoruz! Tatsız, hatta zehirli meyvesini!

Geçen yıl ekimde yüzde 20 olan TÜİK'in tüketici enflasyonu geldi yüzde 86'ya...

İTO'nun yüzde 21 olan enflasyonu yüzde 109'a...

Yİ-ÜFE yüzde 46'dan yüzde 158'e...

Dolar 9 liradan 19 liraya...

Tatsız ya da ağızda kekremesi bir tat bırakan değil, adeta zehirleyen meyveler bunlar!

Aydan aya sürekli zehirlendik.

Gerekçe?

Çarklar dönsün; üretim, istihdam, büyüme durmasın.

Çarklar iyi kötü döndü dönmeye de ya bunun maliyeti?

Herkes Mersin'e...

Her gün başka bir görüş duyduk. En açık yüreklilikle ifade edileni **"Enflasyonun ihmal edildiği"** görüşüydü.

Gerçi bu söylendikten kısa bir süre sonra aksi yönde görüşler de dile getirilmedi değil.

Enflasyonla mücadele kararlılıkla sürüyordu örneğin!

Nasıl olduğu pek bilinemesi de...

Çalışanlar da enflasyona ezdirilmiyordu hem!

Sayılar ortadaydı ve neredeyse herkes enflasyona yenikti oysa.

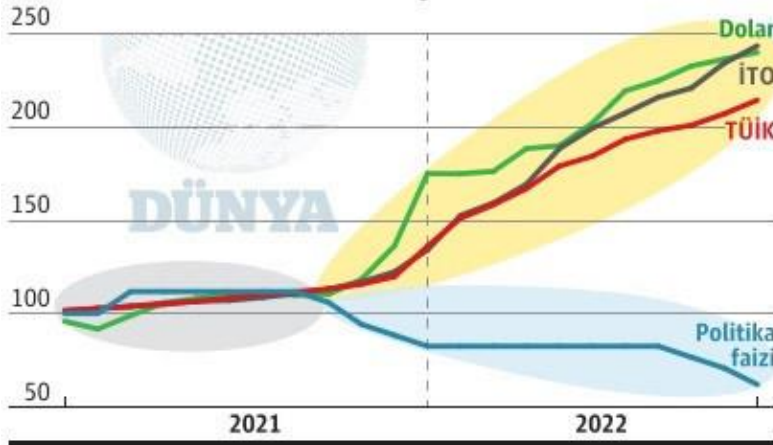
Sonra hızımızı alamadık ve enflasyonla mücadele için faiz artırımına giden ülkelerin yanlış yolda olduğunu bile söyledik.

Ne denir ki, otoyolda ters yönde giden Temel gibiyiz adeta...

Faizi indirmenin nimetleri!

	Politika faizi (%)	Yıllık artış (%)		Dolar kuru
		TÜİK	İTO	
Ocak 21	17,00	14,97	15,05	7,39
Şubat	17,00	15,61	15,45	7,07
Mart	19,00	16,19	16,37	7,63
Nisan	19,00	17,14	16,34	8,16
Mayıs	19,00	16,59	15,78	8,34
Haziran	19,00	17,53	16,12	8,60
Temmuz	19,00	18,95	17,38	8,61
Ağustos	19,00	19,25	18,89	8,48
Eylül	18,00	19,58	19,77	8,51
Ekim	16,00	19,89	20,76	9,14
Kasım	15,00	21,31	24,05	10,52
Aralık	14,00	36,08	34,18	13,53
Ocak 22	14,00	48,69	50,91	13,52
Şubat	14,00	54,44	55,32	13,62
Mart	14,00	61,14	63,25	14,57
Nisan	14,00	69,97	79,97	14,68
Mayıs	14,00	73,50	87,35	15,62
Haziran	14,00	78,62	94,19	16,96
Temmuz	14,00	79,60	99,11	17,39
Ağustos	13,00	80,21	99,91	17,99
Eylül	12,00	83,45	107,42	18,28
Ekim	10,50	85,51	108,77	18,56

Ya bir de faizi indirmeseydik! (2020 Aralık =100)

YENİDEN DEĞERLEME ORANINDA REKOR; YÜZDE 122.93

İlk olarak 8 Nisan'da yazmış ve yeniden değerlendirme oranının yüzde 100'e doğru gittiğini belirtmiştim. Sonra durum giderek netleşmeye başladı ve hemen her ay ekimde oluşacak yeniden değerlendirme oranıyla ilgili tahmini yaptım. Son aylarda bu oranın yüzde 120-125 arasında beklenmesi gerektiğini belirttim.

Ve 2023'ün yeniden değerlendirme oranı dün yüzde 122.93 olarak kesinleşti.

Daha önce de birkaç kez belirttim ama bir kez daha vurgulamak istiyorum. Yeniden değerlendirme oranını herhangi bir kişi ya da merci belirlemiyor. Yeniden değerlendirme oranı, Yİ-ÜFE'de ekim ayında oluşan yıllık ortalama artış. Bu oran da TÜİK'in YİÜFE verilerinde yer alıyor.

Yüklü artışlar gelecek

Yeniden değerlendirme oranı bir dizi vergi, harç ve cezanın artması sonucunu doğuracak.

Emlak vergisi artışı, yeniden değerlendirme oranının genellikle yarısı düzeyinde tutuluyor. YDO'ya bağlı kalmak kaydıyla emlak vergisindeki artış oranını daha farklı belirlemek Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın yetkisinde.

Erdoğan aynı şekilde motorlu taşıtlar vergisi artışını da aşağı çekebilir. Ama bu indirimin bir sınırı var. YDO, MTV için en fazla yüzde 80 azaltılabilir. Yani yüzde 122.93'lük YDO yüzde 80 aşağı çekilse bile yüzde 24.58 olur. MTV artışının bu kadar indirilmesi hiç mi hiç beklenmiyor. YDO bu yıl için yüzde 36 düzeyinde oluşmuş ve MTV artışı yüzde 25 olarak uygulanmıştı. Dolayısıyla 2023'ün MTV artışı çok daha yukarıda olacaktır. Son kararı Cumhurbaşkanı Erdoğan verecek.

Çalışanların beklentisi

Gelir vergisi dilimleri de normalde YDO oranında artıyor. Buna göre halen 32 bin lira olan ilk dilim, YDO tam uygulansa 71 bin liraya çıkacak. Ama şu da biliniyor ki, şimdiye kadar YDO gelir vergisi dilimleri açısından hep daha düşük uygulandı.

2023 yılı için ilk dilimin YDO tam uygulanarak 71 bin liraya çıkarılması da pek beklenmiyor.

Kırmızıda geçme, 951 lira cebinde kalsın!

Trafik cezaları konusunda Cumhurbaşkanının YDO oranını farklı uygulama yetkisi yok. Bu konuda yeni bir yetki düzenlemesi yapılmadığı takdirde mevcut cezalar yüzde 122.93 oranında artırılabilecek.

Buna göre halen 427 lira olan kırmızı ışık ihlalinin cezası 951 liraya çıkacak. Aynı şekilde cep telefonu ile konuşmanın cezası da 951 lira olacak.

Hatalı park etmenin ya da duraklamanın cezası 436 liraya yükselecek.

Tek yönlü yola ters yönden girmek, trafikte makas atarak ilerlemek, emniyet şeridinden gitmek... Bunların cezası tam 4.064 lira. Çok iyi düşünmek gerekiyor!

Klasiktir, hep denir ya, cezalar cep yakacak diye. Bu kez gerçekten öyle. Sürücülerin en büyük tasarruf kalemi belli ki kurallara uymak olacak.

Hatayı görüp/söyleyene ödül...

Ferit Barış PARLAK

04 Kasım 2022 Cuma

Arkadaşımın eşi...

Tekniker...

İzmit'te, Güney Kore merkezli bir fabrikada çalışıyor...

Geçen ay, Güney Kore'deki yönetimde yer alan iki mühendis tarafından tasarlanan makine düzenindeki hataları fark ediyor...

Ve yüksek mühendis olan Güney Koreli sorumluyla paylaşıyor...

Sorumlu, teknikerin söylediklerini ciddiye/dikkate alıyor...

Güney Koreli fabrika müdürüne iletiyor...

Sonuç mu?

Türk teknikerin uyarısı ve sonrasında alınan önlemler yönetim kuruluna kadar taşınıyor...

Güney Kore'deki yönetim, teknikeri 30 bin dolar ile ödüllendiriyor...

1 haftalık Güney Kore gezisi de armağan ediyor...

04.11.2022

Bizde mi?

“Yönetim öyle uygun görmüş, başıma iş açmayayım” deyip, uyarmayabilir...

Uyarınca, amirleri/arkadaşları hatta bazı yöneticiler tarafından dışlanabilir...

Bu ortam nicelikte/nitelikte düşüşünde nedenidir...

VELHASIL

Teknik düşünen/uygulayan/çalayan/uyaranlar, mal/hizmet/fikir üretimi ve geliştirilmesi gibi ekonomik aktivitelerin ve bilimin temelindedir...

Faydalı olabilmek “teknik düşünen/uygulayan/uyaran” için en büyük ödüdür...

Ama...

Sayılarının/niteliklerinin, dolayısıyla ekonominin sağlığının artması için iyi hayat şartlarıyla da ödüllendirilmelidir...

Ucuz ihracat, dış açıktaki rekorlar getirdi

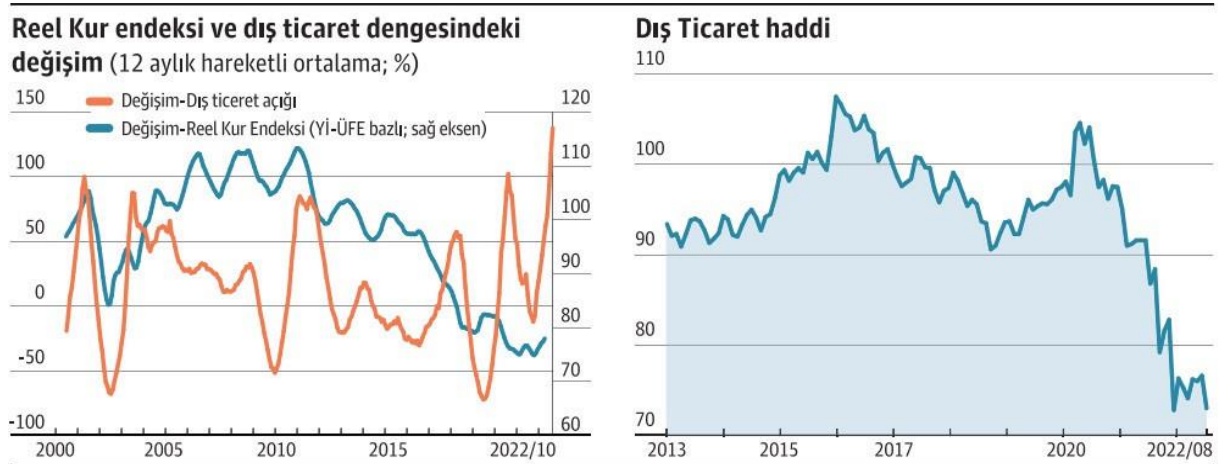

Talip AKTAŞ

04 Kasım 2022 Cuma

İhracat, hemen her ay “tüm zamanların rekoru”nu kırıyor. Ekim ayı rakamları da rekor olarak sunuldu. Oysa, Türkiye’nin dış ticaret tablosu giderek kötüleşiyor. Özellikle, bu yılın başından itibaren dış ticarete negatif rekorlar birbirini izliyor.

Hem ihracat hem de ithalat, esas olarak emtia kaynaklı girdi maliyetlerinden kaynaklanan birim fiyatlardaki artış etkili. Yani hammadde ve yarı mamül malı geçmiş yıllara göre daha pahalıya alıp daha pahalıya satıyoruz. Maliyet kaynaklı fiyatlar dolayısıyla ihracatta artış var ancak, enerji fiyatlarındaki yükselişle birlikte ithalatın artışı ihracatın kat be kat üzerinde. Son aylarda enerji ithalatındaki azalış, negatif etkiyi sınırılıyor. Dolayısıyla Türkiye, vazgeçilmez olmayan katma değeri düşük ihracata konu mallarını daha ucuz fiyata ihraç ederken, ithalatı her geçen ay daha yüksek fiyatlarla gerçekleştiriyor.

Bu gelişmeler paralelinde Ekim 2022 itibariyle görünen rekorlarda gerçek tablo özetle şöyle:

- Yıllıklandırılmış bazda dış ticaret açığındaki artış, 1997 krizinden bu yana ilk kez yüzde 138 seviyesinde gerçekleşti.
- İthalat ilk kez 300 milyar dolar sınırını aştı; üstelik yıl bitmeden. İlk 10 aylık dönemde 300 milyar 552 milyon dolara ulaşan ithalatın, kalan iki ayda da geçen yılın seviyelerinde gerçekleşmesi halinde, yılsonunda ithalat 357 milyar dolarlık yeni rekoruna ulaşmış olacak.
- Dış ticaret açığında ilk 10 aylık artış yüzde 168,5'e ulaştı. Ocak-Ekim 2022 döneminde dış ticaret açığı 91,1 milyar dolarla "Cumhuriyet tarihinin" en yüksek 10 aylık açık rakamına ulaştı. Bu rakam, 105,9 milyar dolarla yıllık bazda bugüne kadarki en yüksek açığın verildiği 2011 yılının aynı döneminde 90,2 milyar dolar olarak gerçekleşmişti.
- Dış ticaret açığı ekimde geçen yılın aynı ayına göre yüzde 400'ün üzerinde artış kaydetti. Olağan dönemlerde ilk kez bu oranda büyük bir artış yaşanıyor. Bu tarihten önceki en yüksek artışlar COVID-19 pandemisi nedeniyle kapanmaların yaşandığı 2019 yılının Ekim ve Kasım aylarında kaydedilmişti.
- Dış ticaret açığı 11 yılın ardından ilk kez 100 milyar doları aştı. En son Temmuz 2011'den Şubat 2012'ye kadar olan dönemde dış ticaret açığı 100 milyar doların üzerinde seyretmişti.
- İhracat fiyatlarının ithalat fiyatlarına oranını ifade eden dış ticaret haddi, 73 seviyesi ile endeks tarihinin en düşük seviyesini gördü. Bu rakam, aynı zamanda ihracatta ucuzluk rekoruna işaret ediyor.

İhracat ucuzladı ucuzlamasına ancak, tablo olumluya dönmedi. Tersine, devasa bir dış açık sorunu yaşanıyor. Oysa, "Yeni ekonomi modeli" ya da "Türkiye Ekonomi Modeli", TL'nin değerinin düşük tutularak dış ticarete ve cari dengede fazla verileceği, bu yolla döviz talebinin aşağı çekileceği ve enflasyonun da kontrol altına alınacağı varsayımına dayanıyordu. Ortaya çıkan tablonun amaçla ne ölçüde örtüştüğü açık...

Abdulkadir Selvi

Kılıçdaroğlu cumhurbaşkanı adayı olmak istemiyor mu

Kılıçdaroğlu'nun cumhurbaşkanı adayı olmak için yanıp tutuştuğunu biliyorum.

Kendisine rakip olarak gördüğü Ekrem İmamoğlu ve Mansur Yavaş'ı püskürttüğünün farkındayım.

Muhalefetin ortak cumhurbaşkanı adayı olmaktan dolayı onur duyacağını söylediğini biliyorum. "Ya benimle olun ya yolumdan çekilin" diye partisine rest çektiğini unutmuş değilim. "Bir de Kemal kardeşinizi deneyin" dediğini ben yazdım. Hatta yakınlarının cumhurbaşkanı adaylığıyla ilgili soruları karşısında, "Hiçbir sorun yok" dediğini duymuşluğum var.

Peki, bu kadar belirti varken niye "Kılıçdaroğlu galiba cumhurbaşkanı adayı olmak istemiyor" diye yazıyorum? Ayrıca ana muhalefet lideri olarak cumhurbaşkanı adayı olmasının hakkı olduğunu savunanlardanım.

YANLIŞLAR ZİNCİRİ

Ama bir cumhurbaşkanı adayının bu kadar yanlış işler yapacağını düşünememiştim. Yaşananlardan dolayı bir süredir "Kılıçdaroğlu galiba cumhurbaşkanı adayı olmak istemiyor" diye düşünmeye başladım. Çünkü tam da cumhurbaşkanı adaylığını garanti altına aldı diye düşünürken, Kemal Bey bir çuval inciri berbat etti. Hiç yokken bir ABD gezisi çıkardı. ABD'de kaybolduğu bir 8 saat yaşadı. Unutulmuşken başörtüsü teklifini gündeme getirdi. Yetmezmiş gibi Türkiye Cumhuriyeti'ni cari açığı kapatmak için uyuşturucu ticareti yapmakla suçladı. Şimdi de icazet tartışmalarının odağında İngiltere gezisine çıkmış bulunuyor. Aslında iktidarın, ekonominin gündemden düşmesini sağladığı için Kılıçdaroğlu'na plaket vermesi gerekiyor.

ADAY OLAMAYABİLİR

Kılıçdaroğlu böyle devam ederse cumhurbaşkanı adaylığı tartışmalı hale gelecek. 6'lı masa Kılıçdaroğlu'nu taşımakta zorlanacak. Erdoğan'ın çaktırmadan attığı destekler bile Kılıçdaroğlu'nu aday yapmaya yetmeyebilir.

FUTBOL SERGİSİNDEKİ SÜRPRİZLER

Şut ve Gol sergisinin açılışı için Cumhurbaşkanlığı Külliyesi'nde idim.

Bu kadar spor adamını ilk kez bir arada gördüm. Sağımda Mustafa Denizli ile Şenol Güneş oturuyordu. Saffet Sancaklı ile Alpay milletvekili kontenjanından değil, eski milli takım oyuncusu kategorisinden bulunuyordu. Çünkü Şenol Güneş zaman zaman “Burada milletvekili değil, futbolcu olarak bulunuyorsun” diye Alpay’a takıldı. Salona girişte Rıdvan Dilmen’le karşılaştım. Ön sırada Selçuk, Mehmet Topuz, Hamit Altıntop, Hami Mandıralı oturuyordu. Hasan Şaş ve Ümit Davala ile sergiyi gezerken karşılaştık.

KUNTZ NE YAPTI

Ama benim ilgimi en çok çeken Milli Takım Antrenörü Kuntz oldu. Alman soğukluğunu üzerinden atalı çok olmuş. Karşılaştıkları ile sıcak bir şekilde tokalaştı. Bizimkiler gibi sarılıyordu. Kuntz yakında musafaha yaparsa şaşırmayın.

Türk futbol tarihi sergisini ilk olarak yazarken sürprizler var demiştim. Ben bir sürprizden söz etmişim ama birkaç sürpriz yaşandı. Anlatacağım.

ERDOĞAN’IN FUTBOL ANILARI

Programı ATV-Aspor’un başarılı spikerlerinden Melike Şahin sundu. Futbol olunca Erdoğan’ın gözlerinin içi gülüyor. Erdoğan, sergiyi gezerken her objenin başında durdu. İlgilisine sorular sordu. Sergiyi adım adım gezdi dersem yeridir.

İKİYE BÖLÜNMÜŞ KUPA

İlk sürpriz ikiye bölünmüş kupalardı. Bir türlü bitmeyen maçların, yenilemeyen takımların centilmence kupayı ikiye bölüp paylaşmalarıydı. Böyle 8 kupa saydım. Cumhurbaşkanı “Bir kupayı ikiye bölmek suretiyle barışa selam çakan anlayışı bu sahalarda gördünüz” dedi. İçimden keşke bu centilmenliği siyasette de görsek diye geçirmedim değil.

Cumhurbaşkanı Erdoğan üzerinde başvekil yazan ikiye bölünmüş kupanın yanında Fenerbahçe ve Galatasaray başkanları ile fotoğraf çekti. Ankaragücü ve

Gençlerbirliği'nin başkanları da ikiye bölünmüş Dilaver Argun kupasını ortaya alıp Erdoğan ile fotoğraf çektiler.

LEFTER, BABA HAKKI, METİN OKTAY

Futbol sergisi de olsa söz döndü dolaştı siyasete geldi. Cumhurbaşkanı Erdoğan, "Açık tribün kartıyla girdiğimiz stadyumda Lefter üstadımızı seyrediyorduk. Birileri kaleye yerleştiriyor ama Lefter orta sahadan kaleye bir giderdi ki futbolun ordinaryüsü denilirdi" dedi. İlahi Kemal Bey. Lefter'i kaleci yapmıştı. Eski bir futbolcu olan Erdoğan bunu kaçırır mı?

Erdoğan, Baba Hakkı'dan girdi Dozer Cemil'den çıktı. Metin Oktay'a sıra gelince, "Efsane futbolcumuz Metin Oktay sadece gözlerin takip edebildiği goller atardı" dedi.

HALİT KIVANÇ KÖŞESİ

Kısa bir süre önce kaybettiğimiz Halit Kivanç unutulmamıştı. Şut ve Gol sergisinde Halit Kivanç'a vefa köşesi hazırlanmıştı. Halit Kivanç eski bir radyodan maçları anlatmaya devam ediyordu.

DÜNYA KUPASI KÖŞESİ

Dünya kupası için ayrı bir köşe hazırlanmıştı. Hasan Şaş, Ümit Davala, Alpay, Selçuk köşeyi gezerken o anları yeniden yaşar gibiydiler. Alpay, "Yaşarken bunları görmek insanı mutlu ediyor" dedi. Şenol Güneş milli takım hocası gibiydi. Dünya kupasıyla ilgili anılarını paylaştılar. Sonra Cumhurbaşkanı ile fotoğraf çektiler.

ERDOĞAN KÖŞESİ

Sergiyi gezerken Cumhurbaşkanı'na, "Siz de futbol oynadınız. Sizden bir şey var mı?" diye sordum. "Ayakkabılarım ve formamı verdim" dedi. İkinci sürpriz buydu. Erdoğan için ayrı bir köşe hazırlanmış. Erdoğan'ın futbol oynadığı Erokspor'da giydiği forması ve ayakkabısı sergileniyordu.

AMPUTE MİLLİ TAKIMI

Şut ve Gol sergisinde Ampute Milli Takımı'na ayrı bir bölüm ayrılmıştı. Dünya şampiyonu olan Ampute Milli Takımı'mız her türlü takdiri hak ediyor. Minyatür bir yeşil saha kurulmuştu. Erdoğan o bölüme gelince, "Türkiye, Türkiye" tezahüratlarıyla karşılandı. Erdoğan'dan penaltı çekmesi istendi. Ama o Saffet Sancaklı, Tanju ve Alpay'a penaltı attırdı, kendisi atmadı.

Sergiye gelince, çok başarılı bir sergi olmuş. Gezmenizi tavsiye ederim. Sergiyi hazırlayan Cumhurbaşkanlığı Başdanışmanı Sefer Turan'ın koordinasyonundaki ekibi tebrik ediyorum.

Esfender KORKMAZ

Enflasyonun nedeni kötü yönetimdir

4 Kasım 2022 Cuma

Ekim ayı enflasyon verileri, fiyat istikrarının daha da bozulduğunu gösterdi. Veriler şöyledir;

*TÜİK, Ekim TÜFE; aylık yüzde 3,54, yıllık 85,51,

*TÜİK, Ekim ayı Yİ-ÜFE aylık yüzde 7,83, yıllık 157,69,

*İTO geçinme endeksi aylık yüzde 3,96 yıllık 108,77

*İTO toptan eşya fiyatları endeksi aylık 5,89, yıllık 104,21 oldu.

Türkiye de Enflasyonun iki karakteri var;

1.Birincisi enflasyon oranı bizde, gelişmekte olan diğer ülkelere göre ile açık ara yüksektir.

Dünyada gelişmekte olan ülkelerde enflasyon ortalaması yüzde 9'dur.

Gelişmekte olan ülkeler içinde bizden sonra yüzde 70 enflasyon oranı ile Arjantin geliyor. Sonrasında gelen ülkelere enflasyon oranı açık ara düşüktür. Üçüncü sırada Macaristan, yüzde 20,1 ve dördüncü sırada Çekya yüzde 18'dir.

GELİŞMEKTE OLAN ÜLKELERDE TÜFE ORANI	
ÜLKE	YÜZDE
TÜRKİYE	85,5
ARJANTİN	71
MACARİSTAN	20,1
ÇEKYA	18
POLONYA	17,9
ROMANYA	15,9
ŞİLİ	13,7
RUSYA	13,7
MEKSİKA	8,7
PERU	8,3
HİNDİSTAN	7,4
BREZİLYA	7,2
FİLİPİNLER	6,9
TAYLAND	6,4

Arjantin'in geldiği yer; bizim için uyarıdır.

Dünya Türkiye ile Arjantin için "Kriz ikizleri" diyor. 2001 yılında her iki ülkede de kriz vardı.

Arjantin 1870'li yıllardan itibaren zengin yer altı kaynakları ve tarımsal faaliyetlere elverişliliği sayesinde dünyanın en zengin ülkelerinden biri olmuştu. Bugün fert başına gelir olarak 196 ülke içinde 67. sıraya geriledi. Mevcut imkanlarını kullanamadı. Başkanlık sistemi, popülizm ve cari açıkla büyüme ülkeyi krizler ülkesi haline getirdi.

2018 yılında Arjantin cari açık/GSYH oranı yüzde 5,5 idi. Son iki yıldır IMF programı ile cari açıktan kurtuldu.

Türkiye'nin cari açıkla büyümesi, gelecekte yoksullaşması demektir. Arjantin gibi bir sondan kaçışın tek yolu aklı başında, popülizme dayanmayan şeffaf bir yönetimdir. Eğer bir ülkede devletin polisi, bir siyasi partinin marşını çalıyorsa, o ülke için güven dip yapar ve ekonomik krizlerden kurtulamayız.

Enflasyonda üçüncü sırada gelen Macaristan için Avrupa Parlamentosu, "Macaristan'daki rejim demokrasi değil seçimli otokrasi" dedi. Macaristan otokraside direndikçe ekonomik istikrar daha çok bozulacaktır.

2.İkincisi; birinci nedenin de nedeni olarak Hükümetin ekonomiyi yönetemiyor olmasıdır.

Hükümetin iktisat politikası yoktur. İktidara, algı popülizm yaparak ve algı yaratarak geldi. Ama 20 yılda biriken sorunları bugün aynı algıyla yönetmek imkânı kalmadı.

Söz gelimi siyasi iktidar ağız birliği ile dünyada emtia fiyatlarının artması Türkiye'yi de etkiledi diyor. Gerçekten emtia fiyatları bir ara arttı ve fakat her nedense yalnızca bizde bu kadar yüksek enflasyon yarattı.

Üstelik şimdi dünyada bir çok emtiada fiyatlar düşüyor. Bizde tersine, artıyor. Söz gelimi dünyada son bir yılda enerji fiyatları yüzde 14,6 arttı. Bizde ise yüzde 417,61 oranında arttı. Türkiye'de kur artışı, ilave maliyet artışı getirdi. Ancak geçen sene Ekim ayına göre bu sene Ekim ayında dolar kuru yüzde 102,8 oranında arttı. Yani nerden bakarsak bakalım, hükümetin enerji fiyat politikasında çok yönlü yanlışlar var.

DÜNYADA EMTİA FİYAT ARTIŞLARI	
	EKİM AYI YILLIK
EMTİA ANA ENDEKSİ	9,3
ENERJİ	14,6
TARIMSAL EMTİA	13,5
ENDÜSTRİYEL METAL	-18,3
DEĞERLİ METAL	-6,8
BRENT PETROL	11
DOĞAL GAZ(ABD)	11,5
DOĞAL GAZ(AVRUPA)	58,6
KÖMÜR	67,2
ALÜMİNYUM	-23,2
BAKIR	-22,9
DEMİR	-21,9
BUĞDAY	17,7
SOYA	12,1
PİRİNÇ	22,7
MISIR	27,8
PAMUK	-21,6
ŞEKER	-6

Yİ-ÜFE'nin daha yüksek olması, TÜFE'yi artış yönünde etkiliyor. Ayrıca geçen sene baz etkisi nedeni ile Kasım ayında TÜFE aynı kalır ve fakat Aralık'ta yüzde 80 veya biraz altına düşebilir.

İbrahim Kahveci

Beka boğazı geçti mi?

Tencerenin götürmeyeceği iktidar yokmuş...

Meğerse varmış.

AK Parti için bu teori artık işlemiyor.

Çöpten yiyecek toplayıp “Reis çok yaşa” diyebilen bir kesim oluştu. Erdoğan’ın Başbakan iken “alım gücünüz düştüğünde bize oy vermeyin” demesine rağmen bu kesim oluştu.

Bu kesim sadece bizde oluşmadı...

Macaristan’da oluştu, Hindistan’da oluştu, Polonya’da oluştu, Brezilya’da oluştu... Trump ABD’sinde dahi oluştu...

Birçok toplumda otokratik yönetimlere eğilimler artarken aynı zamanda realite dışı bir bağlılık da gelişti.

Mesela İngiltere gibi bir ülkede Brexit oylaması gerçeği yakalayamadan acele atılmış bir adım olarak oluverdi.

Kuşaklar arası çatışmanın bir başka göstergesidir Brexit.

İyi ama bizde ve dünyada neden böyle bir değişim süreci yaşanıyor?

TÜİK enflasyon rakamını açıkladı ama kim enflasyonu bu kadar hissediyor ki... Milletin enflasyonu yıllıkta yüzde 120-130 seviyelerinde seyrederken son 3 yılda fiyatların 2-3 kat artmadığı ürün kalmadı gibi...

Enflasyon artışına karşılık gelir artışının çok daha sınırlı kalması ile gelir dağılımı bozukluğu da çok yükseldi.

Bir tarafta lüks araç kuyrukları, diğer yanda ucuz ekmek kuyrukları. Bunlar normal toplumda aslında kazan kaynatacak gelişmeler...

Düşünsenize... Bu toplum ekonomik sıkıntılara bağlı olarak çocuk yapamaz duruma geliyor ama TOGG yapımına daha çok seviniyor. (Bu arada TOGG yanlış bir girişim değil; uygulamalarda yanlışlar olabilir ve siyasi şova dönüştürülebilir ama elektrikli otomobil girişimi ve bunun kamu-özel modelle yapılması doğru bir adımdır)

Düşünsenize... Evine ekmek götüremiyor ama geçmediği köprüye para öderken oradan geçen araç sayısını sizden bizden daha yakından takip edip sevinebiliyor.

Realitenin kaybolduğu toplumlarda tek gerçek yönetimin attığı her adımı alkışlamak olabiliyor. Dün terörist dediği HDP ile iktidarın görüşmesini bile demokratik bir adım olarak alkışlayabiliyor. Oysa daha dün muhalefetin en küçük temasını hainlik olarak tabana çok rahat satabiliyordu.

Şimdi böyle bir toplumsal değişimin siyasi değişimlerde ne derece etkili olacağını düşünebilirsiniz?

Enflasyonun artması ne ifade eder ki? İşsiz kalması ne kadar etkiler?

Brezilya'da kamyoncular seçimi kıl payı kaybeden Bolsorano için yolları kapatıyor. ABD'de ise yine seçimi kaybeden Trump için taraftarları Meclisi basıyor...

Acaba bu bağlılık nereden geliyor? Demokratik olsun antidemokratik olsun birçok ülkede otokratik liderlere bağlılık nereden ve neden oluşuyor?

Neden gerçeklik rafa kalkarken, sadece ve sadece lidere ve yaptıklarına bağlılık artıyor?

İncelenmesi ve irdelenmesi gereken bir durum değil mi?

04 Kasım 2022, Cuma

BAŞYAZIMEHMET BARLAS

Erdoğan'ın diplomasi tecrübesi dünya gündeminde

Dünya "**savaş, siyasi istikrarsızlık, enerji darboğazı, tedarik sorunları ve ekonomik krizler**"le çalkalanırken, Türkiye'den gelen iyi haber tüm dünya medyasında öne çıktı. Türkiye'de muhalefet kendi aday sorununa çözüm bulamazken Cumhurbaşkanı **Erdoğan**, dünyanın enerji ve gıda krizlerine diplomatik çözümler üretiyor. **Erdoğan**'ın 24 saat içinde Rusya Devlet Başkanı **Putin**'le "**lider diplomasisi**" yaparak çözdüğü tahıl krizi, tüm dünya medyasının manşetlerindeydi.

Washington Post, tahıl krizinin çözümünde Türkiye'nin önemine değindi. New York Times, **Putin-Erdoğan** görüşmesinden sonra krizin çözüldüğüne dikkat çekti. Guardian ise Türkiye'nin rolünün önemini altını çizdi. Liste böyle uzayıp gidiyor. **Erdoğan**'ın diplomasideki 20 yıllık tecrübesi, onu dünyada önemli bir siyasi aktör haline getirdi. **Erdoğan**'ın diplomatik hamleleri 2023 seçimlerine de damga vuracak gibi görünüyor.

Bir tarafta kendi ülkesinin güvenlik güçlerine "**Ordu kimyasal silah kullanıyor**" ve "**Türkiye uyuşturucu paralarıyla cari açığı kapatıyor**" şeklinde iftiralar atan bir ana muhalefet var. Diğer yanda sadece ülkesinin veya bölgesinin değil dünyanın küresel sorunlarına kafa yoran, çözüm üreten bir Cumhurbaşkanı FETÖ ile PKK'dan beslenen bir ana muhalefet ve lideri için "**Bunlar artık Türkiye için bir güvenlik sorunu**" diyen Cumhurbaşkanı **Erdoğan**'ın ne demek istediğini şimdi daha iyi anlıyoruz.

Türkiye iyice keskinleşen bu ayrımla 2023 seçimlerine gidiyor. Bu ayrımı gören seçmenin de ferasetine güveniyorum.

DÜNYA İYİCE KARIŞIYOR

Pakistan'ın eski başbakanı **İmran Han**'a suikast girişimi gerçekleşti. Konvoyuna ateş açılan **Han**, bacağından vuruldu. Eski başbakana Kalashnikov tüfekle ateş eden

saldırının yakalandığı bildirildi. Hatırlanacağı gibi bir yargı darbesiyle görevinden uzaklaştırılan **İmran Han**, erken seçim talebiyle binlerce destekçisiyle yürüyüş gerçekleştiriyordu.

Çok benzer gelişmeler dünyanın öbür ucunda, yani Brezilya'da da yaşanıyor. Brezilya'da **Lula da Silva**'nın seçimi almasından sonra sokakların ve kışlaların önünü dolduran **Bolsonaro** taraftarları askeri darbe istedi. Brezilya'da yapılan seçimden birbirine çok yakın ve tartışılan bir sonuç çıkmıştı.

Dünyanın hemen her ülkesi gibi bu iki ülke de ABD ve Batı kaynaklı küresel güçlerin kurbanı. Bu güçlerin çıkarlarına göre dünyada her türlü lider veya harita değişikliği meşru sayılıyor. Eğer bunların dediklerine inanırsanız dünyaya barış ve demokrasi götürmeye çalıştıklarını bile düşünebilirsiniz.

Mesela Papa, dinlerarası diyalogu artırmak için Bahreyn'e gidiyor. Bu ziyaretinde hem dinlerarası diyalogu hem de yabancı düşmanlığını ele alacakmış. **"Dinlerarası diyalog"** sözü, CIA'nın kuklası FETÖ'nün de sıklıkla kullandığı bir kavram olunca insan ister istemez huylanıyor tabii.